

ELEMENTAIRE KABBALISTISCHE PSYCHOLOGIE

Hans Christiaan. Mol PhD MgPs

Instituut voor Neurokabbalistische Wetenschappen

ARNHEM

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK EEN	7
HOOFDSTUK TWEE	21
HOOFDSTUK DRIE	41
HOOFDSTUK VIER	55
HOOFDSTUK VIJF	73
HOOFDSTUK ZES	85
HOOFDSTUK ZEVEN	101
HOOFDSTUK ACHT	133
HOOFDSTUK NEGEN	139
HOOFDSTUK TIEN	155

De redenen voor de Kabbalah keuze zijn als volgt:

1. Het is een Westers filosofisch systeem; dus waarom zouden we een verre theorie zoeken wanneer we een goede filosofie dichtbij hebben, vooral gezien vanuit "onze Westerse religie": het Christendom, dat zijn bronmateriaal voor een groot deel op de Joodse leest heeft geschoeid.

2. Het is eveneens een redelijk zuiver systeem, waarmee ik bedoel dat er niet veel poespas omheen zit. Het raakt direct in de kern.

3. De hele opzet is haast wiskundig exact, duidelijk schematisch en heeft een hoog acceptatiegehalte. Wat verklaard wordt is zo logisch en de "verhalen" kun je lezen in de Bijbel. Daar is het in beeld gezet zodat het nog begrijpelijker wordt.

Nu begint elke kosmologie met het begin en vaak zelfs de stap daarvoor. Ik zal dat ook doen, hoe moeilijk dat ook is.

Het is misschien niet wetenschappelijk om te beginnen vanuit de absoluteheid. Het is zelfs onmogelijk om iets zinnigs te zeggen over deze absoluteheid, maar wij kunnen niet zonder de basis van dit grote absolute, van waaruit alles is voortgekomen. Op de een of andere manier zullen wij een uitleg moeten geven aan het begin van het begin en ik baseer deze het liefst op de oude overleveringen van hen die Weten.

In het begin was er niets en dit was Alles. Het was ook het begin van het ene, maar tegelijkertijd het einde van het andere. Misschien wordt het daarom de Eenheid genoemd, Duisternis, Chaos of gewoon het Niets. De eenheid kent niet, het is zich niet bewust en de eenheid ervaart niet en wel om de eenvoudige reden dat het niet kán waarnemen. Wat zou het moeten waarnemen? Waarneming en ervaring ontstaan pas wanneer er een tweede iets is om waar te nemen. Je moet er als het ware eerst buiten gaan staan om het goed te kunnen zien. Ik zou mij er nooit bewust van worden hoe ik er uit zie tenzij men mij dat verteld (en dan zal ik het dus klakkeloos aan moeten nemen) of wanneer ik de moeite neem om eens in de spiegel te kijken.

“In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alles is door God geworden en zonder God is niets geworden van wat geworden is. In God was Leven en dat Leven was het Licht der mensen. En het Licht schijnt nog steeds in de duisternis, maar de duisternis heeft het toch nog steeds ontkend. Er trad een mens op, een gezondene van God; zijn naam was Yochanan. Deze kwam tot getuigenis, om te getuigen van het Licht, opdat allen door hem tot geloof zouden komen. Niet hij was het Licht, maar hij moest getuigen van het Licht.”

Johannes 1:1-3

HOOFDSTUK EEN

1. Het Begin

“God schiep in het begin de hemel en de aarde.” Deze overbekende uitspraak van Genesis 1 vers 1 gaat veel dieper dan menig een denkt. Het is geen verhaal en het is ook geen mythe, maar een puur wetenschappelijk feit. Het enige dat door ons gedaan moet worden is een soort vertaalslag maken van onze verouderde bijbelse interpretatie naar een modern begrijpelijk inzicht.

Voor nu laten we het woord God even buiten onze beschouwing; dit komt later meer uitgebreid aan de orde, maar nu eerst de andere achtergronden. De Hebreeuwse tekst begint met het woord “*breshieth*”, dus met de letter B. Daar de B de tweede letter is van het alfabet staat deze letter ook voor het getal 2 en de dualiteit. Niets krijgt zijn bestaan zonder deze dualiteit.

Het is een noodzakelijk ingrediënt voor elke vorm van manifestatie. Wij ervaren dit in de tegenstellingen zoals voor en achter, boven en beneden, man en vrouw, goed en kwaad en zo ook hemel en aarde. Het woord “begin” met zijn B wordt in deze zin dus eigenlijk verder uitgewerkt door te verklaren dat het hemel en aarde betreft.

Een begin staat ook voor de essentie van iets, het is zaad dat aan het begin van elke biologische manifestatie staat. Een goed idee is als een zaaddragend begin dat eerst moet rijpen om daarna uitgevoerd te worden om het idee een werkelijkheid te geven. De kern van het woord

“*breshieth*” is dan (logischerwijze zou ik haast zeggen) het woord voor hoofd (*rosh*). Een idee ontstaat in je hoofd en niet in je linker teen.

Het woord “hemel” (*sjamajim*) bevat het kernwoord *shem* dat “naam” betekent. Iets anders uitgesproken, maar de letters precies zo laten staan geeft dan het meervoud “namen”. Het woord voor aarde (*aretz*) ligt dicht bij het woord licht (*or*) met dit verschil dat bij het laatste missen we de verbinding nog tussen idee en werkelijkheid (de letter *wav*). De laatste letter, de *tzade* van *aretz* geeft aan dat het licht begrensd moet zijn (tzimtzum) om gezien te kunnen worden.

Deze eerste zin, zo kort als hij is, vertelt ons het verhaal van een ontstaan van een essentie of idee dat ten eerste te benoemen moet zijn (naam) en ten tweede ook zichtbaar (licht). Dit begin lijkt wat ingewikkeld, maar het zal geleidelijk aan duidelijker worden in de volgende hoofdstukken. Daar zal ik stap voor stap laten zien hoe het één uit het ander zal ontstaan. Een hoofdlijn om te onthouden en waar ik steeds weer op terug zal komen is het volgende schema:

- a. De bron
- b. Het idee
- c. Het benoemen van de onderdelen
- d. Het geven van een naam
- e. Het productieproces

2. Het Licht

Wanneer stripfiguren een goed idee krijgen wordt in hun tekstballon een lampje zichtbaar. Het komen tot een idee noemt men ook wel inspiratie; dat wil zeggen ingeademd. De lucht om ons heen is bezwangerd met informatie en elke diepe ademhaling kan ons inspireren tot mooie gedachten of praktische daden.

Zo'n flits van inzicht heeft menigmaal het leven van iemand drastisch veranderd en de grootste ontdekkingen zijn op deze manier tot stand gekomen.

Wereldbreinen zoals Einstein deden hun tips op uit de dromen die 's nachts tot hen kwamen.

Maar, hoe belangrijk dit ook kan zijn, het is niet zichtbaar en niet te bewijzen. Eerst moet het door de betreffende persoon doordacht worden, er moet een naam aan gegeven worden, begrippen aan gekoppeld om een werkbaar proces op gang te brengen. Pas na lange tijd ploeteren, ontstaat een schema waarmee te werken valt en dan moet het nog geproduceerd en getest worden.

Onze zon is de veroorzaker van het licht op onze aarde. Zij zendt haar fotonen tot ver in het rond en een deel daarvan bereikt de wereld waarin wij leven. In de zon kunnen de lichtstralen niet gezien worden daar alles licht is. De uitgestraalde fotonen zijn ook niet waarneembaar als licht, vandaar het donkere heelal.

Lichtstralen of fotonen worden dan pas zichtbaar wanneer zij ergens op vallen, op de straat, de bomen of op ons en zelfs al op het wolkendek. Dit laatste licht zal, afhankelijk van de betreffende oppervlakte, weerkaatsen, reflecteren waardoor een mengeling van

lichtintensiteit de vele variaties van donker tot licht zullen accentueren.

Het licht dat hier, in dit hoofdstuk, bedoeld wordt is het uitstralende licht, het zijn de snel zich van het centrum verwijderende fotonen. Ze zijn er, maar je ziet ze niet. Totdat jij je hand er voor houdt en het licht zichtbaar wordt. Dit kosmische licht, uit een onzichtbare en onkenbare bron, wordt in dit hoofdstuk genoemd, maar omschrijven kunnen we het niet. Het moet er zijn want anders zouden we niet in staat zijn om het te zien wanneer we het tegenhouden. Deze vorm van licht wordt ook benoemd in Genesis 3 waar God zei, “Laat er licht zijn”; en er was licht.

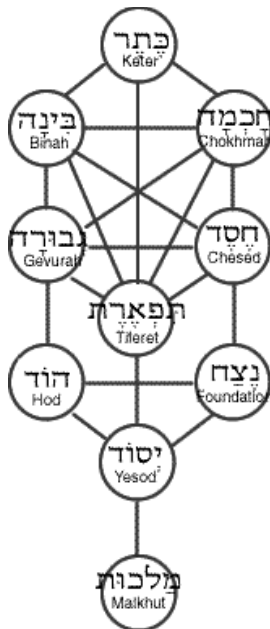
Dit licht is net als de fotonen nog onbegrensd. Er heeft nog geen “*tzimtzum*” plaats gevonden. *Tzimtzum* in de kabbalah vooronderstelt een begrenzende functie.

Tzimtzum is het sluiten van de gordijnen wanneer de zon in de kamer schijnt. Je beperkt de toegang van het licht, jij hebt grenzen gesteld aan de rechtlijnige banen van de fotonen en ze doen verstrooien.

Wanneer we dit licht opvangen en concentreren krijgen we het effect van een brandglas. Het gebundelde licht brand bijna overal doorheen; het is vernietigend in zijn aard. Zo is ook de kosmische energie versterkend, genezing schenkend, maar geconcentreerd even vernietigend.

3. De Sefiroth

De sefiroth (enkelvoud sefirah) zijn in de letterlijke betekenis getallen. Elke manifestatie, gezien of ongezien, heeft een getal; wij zouden zeggen het heeft een (trillings-) frequentie. Frequenties worden door ons gemeten in Hertz. Kabbalistisch gezien ontstaan er nu 10 hoofdfrequenties die op elkaar afgestemd zijn: Kether (Kroon), Chochmah (Wijsheid), Binah (Begrip, Inzicht), Chesed (Genade), Gevoerah (Gestrenghed), Tifereth (Schoonheid), Netzach (Overwinning), Hod (Luister), Yesod (Grondslag) en Malchoeth (Koninkrijk). Daath is een toegevoegde sefirah en symboliseert de eenwording van Chochmah en Binah. Zij worden als volgt in een diagram gezet:

Deze sefiroth zijn, net als het uitstralende licht, nog steeds ongezien. Pas in een later stadium zullen zij waarneembaar worden. Het hoofdkenmerk van deze fase is dat de uniforme, universele lichtvorm zich aan het differentiëren is; in plaats van één enkelvoudig krachtveld zijn er nu tien onderling verschillende velden van energie. Deze vormen vervolgens de bronnen voor een verdere materialisatie waardoor de essentiële bron zich deels kenbaar kan maken.

De kernactiviteit van elk sefirah is af te lezen uit de gegeven naam; maar uiteraard liggen de werkingsgebieden wat ruimer dan deze ene naam. Hieronder geef ik een iets ruimere omschrijving per sefirah.

Kether: Kether of Kroon kan vergeleken worden met het zaad of, wat ook veel gedaan wordt, met een straal van licht. Het is het eerste punt van de essentie die uitgroeit tot een volledige manifestatie.

Chochmah: Chochmah of Wijsheid vormt het ontvangststation van de intuïtieve informatie die uit het Al voortgekomen is. De rechter hersenhelft is met dit sefirah verbonden als zijnde het intuïtieve, gevoelsmatige en creatieve in de mens. Chochmah ziet altijd het geheel, het is holistisch, voorzienig en profetisch.

Binah: Binah of Inzicht heeft een sterk analytische aanpak. Het zoekt altijd naar het waarom en wil precies weten hoe de dingen in elkaar zitten. De linker hersenhelft met het rationele vermogen en het vermogen tot spraak is de tegenhanger van Chochmah. Wanneer zij in evenwicht zijn ontstaat het sefirah Daath of Kennis. We

zien dat kennis een harmonieus samengaan is van subjectieve (Chochmah) èn objectieve (Binah) informatie.

Chesed: Chesed of Genade is het uitstralende, liefdevolle, vergevende principe. Het heeft geen reden om te oordelen of veroordelen.

Gevoerah: Gevoerah of gestrengheid geeft de kracht aan en de begrenzingen. Dit lijkt op zich vreemd, maar die twee gaan altijd samen. Water door een begrensde, smalle pijp heeft een sterkere, krachtiger, straal dan een uit een brede pijp. Niets is zo begrensd als het stoffelijke bestaan en vandaar dan Gevoerah de eerste stap is tot verstoffelijking. Gevoerah is een belangrijk gegeven in verband met het (h(er)kennen en eventueel kunnen houden aan je beperkingen.

Tifereth : Tifereth of Schoonheid drukt zich uit als het evenwicht tussen de sefiroth Chesed en Gevoerah. Zij is het “hart” van de Kabbalistische levensboom gezien haar centrale functie.

Netzach: Netzach betekent overwinning; het heeft net als Chesed het optimale vermogen naar buiten te treden en te onderzoeken, maar is aan de andere kant gebonden aan Gevoerah die hem/haar begrensd. Wetten, regels en gewoonten zijn hier de centrale bestanddelen. Men behoort zich aan de regels te houden voor een optimaal resultaat.

Hod: Hod of Luister geeft het mooie, leuke, lekkere en fijne van de dingen aan. Risico van dit sefirah is elke

vorm van verslaving; het lijkt een verruiming te geven en een vergemakkelijking, maar in wezen beperk jij je tot soms in het extreme. Hod geeft het verlagen tot iets nieuws, tot genieten en onderzoeken; niks gewoonten en wetten. Gewoon lekker je zin doen. Verbonden hiermee zijn wel de begrippen dankbaarheid en tevredenheid.

Yesod: Yesod of grondslag heeft de taak om een goede basis te vormen voor de komende sefirah Malchoeth. Het wordt soms voorgesteld als het geboortekanaal van waaruit het leven tevoorschijn komt.

Malchoeth: Malchoeth of Koninkrijk is het principe van de werkelijke, uiteindelijke manifestatie. Hier vindt de vervulling plaats van de reis: de productie van het zaad. Het is de plant, boom, dier of mens die uitgerijpt is, dat wil zeggen, geslachtsrijp is en in staat om zijn eigen essentie opnieuw uit te dragen.

Introductie Grondbeginselen van de Kabbalah

Toen ik in de jaren '70 voor het eerst in contact kwam met de kabbalah, waren er nagenoeg geen boeken over dit onderwerp te krijgen. Wanneer je iets wilde lezen over dit onderwerp dan moest je naar een antiquariaat. Tegenwoordig ligt er een keur aan boeken in nagenoeg elke boekwinkel, zijn er kabbalistische groepen, organisaties enz. De zienswijze op deze boeken en stromingen kan nogal verschillen en zo is er voor iedereen keuze te over.

Wat is nu traditionele kabbalah?

De naam zegt het al: het is een traditionele overlevering van de uitleggingen (exegese) van de Thorah (het “Oude Testament”). Van oorsprong kende men binnen het Joodse denken alleen de **peshat**, een uitbreiding van de tekst met uitleg en een mogelijke interpretatie van deze teksten en **derash**, de leringen.

Later heeft men dit veranderd in een systeem met vier niveaus, genaamd **PARDES**:

1. **Peshat** : Dit geeft een alledaagse en eenvoudige uitleg.
2. **Remez** : Hier speelt de allegorische of analoge symboliek een rol.
3. **Derasj** : De ethisch/morele gevolgtrekkingen staan hier centraal.
4. **Sod** : De verborgen mysteriën ofwel kabbalistische interpretaties.

We zien dus dat de traditionele kabbalah uitsluitend gericht is op tekstverklaringen uit de Thorah; het systeem zoals wij dit kennen, is een filosofisch hulpmiddel om deze teksten te kunnen interpreteren.

In veel literatuur zien we dat ditzelfde systeem ook gebruikt wordt voor andere doeleinden zoals Hoe word ik gelukkig? Hoe bereik ik succes? Hoe blijf ik gezond? Uiteraard spelen al deze facetten een rol en is kabbalah ook goed voor dit soort zaken in te zetten, maar de religieus/spirituele functie ligt toch ergens anders.

Hoewel de traditionele benadering nog steeds een groot deel van mijn taak in beslag neemt, wijd ik mij aan de andere kant op een nieuw vlak: de **neurokabbalistiek**. Vanuit het bestuderen van kabbalistisch psychologische interpretaties schreef ik al in de jaren '90 een kabbalistische psychologie waarin kabbalah, Oosterse energieleer en hedendaagse psychologie (vooral de psychoanalyse) verwerkt zijn.¹

.

---

1 Psychosynoptologie 449 pag.

De grondbeginselen.

Oorspronkelijk is er **Niets**, ofwel een **Niet-lets**, het **Ain** (Ajn). Dit Ain trok samen (**tzimtzum**) tot een straal van licht (*kav*) dat de aanzet gaf tot het eerste sefirah (enkelvoud): Kether. In totaal worden er 10 sefiroth (meervoud) gevormd; dit zijn achtereenvolgens:

1.	Kether	Kroon
2.	Chochmah	Wijsheid
3.	Binah	Begrip, Inzicht
4.	Chesed	Genade
5.	Gevoerah	Gestrengheid
6.	Tifereth	Schoonheid
7.	Netzach	Overwinning
8.	Hod	Luister
9.	Yesod	Grondslag
10.	Malchoeth	Koninkrijk

N.B. Voor we verder gaan wil ik eerst een opmerking maken over de schrijfwijze. Uiteraard is dit per taal en zelfs per auteur verschillend. Dat hangt allemaal af hoe men een klank tot beeld wil maken. Wat voor kabbalah echter belangrijk is uit zich vooral in twee dingen: In het Hebreeuws staat er vaak een **H** (de letter *Hé*) achter een woord, dit duidt technisch gezien op een vrouwelijk woord. Veel auteurs laten deze *Hé* weg, omdat het voor de uitspraak niet van belang is.